

Budgetaftale 2024

Følgende parter er enige om nedenstående aftale for budget 2024 for Region Sjælland

Sorø, den

Regionsrådsformand Heino Knudsen (A)

Socialdemokraterne (A), Jan Hendeliowitz

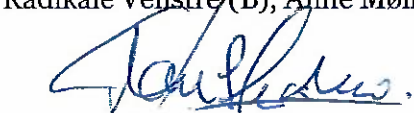

Venstre (V), Kirsten-Marie Devantier

Det Konservative Folkeparti (C), Christian Wedell-Neergaard

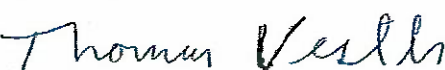

Socialistisk Folkeparti (F), Maja Roesen

Enhedslisten (Ø), Bruno Jerup

Radikale Venstre (B), Anne Møller Ronex

Dansk Folkeparti (Ø), Jan Herskov

Nye Borgerlige (D), Githa Nelander

Liberal Alliance (I), Thomas Vesth

Aftale om budget 2024 for Region Sjælland mellem Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige og Liberal Alliance

Forslaget til budget 2024, herunder sammenfatningen af budgettet, udgør sammen med budgetaftalen det samlede budget for Region Sjælland for 2024.

Faktaark med oversigt over bevillinger i budgetaftalen for 2024 er vedlagt som *bilag 1*.

Grundlaget for budget 2024

Region Sjælland – for borgerne

Regionsrådet vedtog i 2022 strategien ”Region Sjælland – for borgerne”, der gennem 12 konkrete borgerløfter forpligter regionen til at skabe en række forandringer, der kan udvikle regionen i de kommende år.

Strategien skal understøtte omstillingen af sundhedsvæsenet i en situation, hvor den demografiske udvikling og manglen på medarbejderressourcer skaber et stort pres. Målet er, at flere borgere skal behandles tættere på eller i eget hjem, borgerne skal opleve bedre sammenhænge på tværs af sundhedsvæsenet, og der skal ske en målrettet forebyggelse af sygdom.

Borgerne skal samtidig opleve en attraktiv og grøn region med gode uddannelses tilbud, gode kollektive trafikforbindelser og flere bæredygtige løsninger.

Der blev med budgetaftalen for 2023 taget en række initiativer til realisering af strategien, der understøtter omstillingen af sundhedsvæsenet, og som også forudsætter konsolidering og opfølgning i 2024. Strategien og initiativerne i tidligere budgetaftaler danner grundlaget for budget 2024.

Det økonomiske grundlag

Økonomisk udviklingsplan

Der blev i 2022 indgået aftale mellem alle partier om en økonomisk udviklingsplan for 2023-2026, der skal skabe økonomisk råderum til investeringer i initiativer på sundhedsområdet. Det var en forudsætning for aftalen, at der samlet set ikke må blive færre ressourcer til den direkte patientkontakt, og at sundhedsbudgettet bliver højere år for år. Det konstateres i den forbindelse, at sundhedsbudgettet i budget 2023 samlet var på 20.558 mio. kr., og at sundhedsbudgettet i 2024 samlet er på 21.651 mio. kr. (årets priser).

Med budgetaftalen for 2023 var parterne enige om fortsat at indarbejde den økonomiske udviklingsplan som grundlag for budget 2024 og de kommende års budgetter i 2025 og 2026. Den økonomiske udviklingsplan forudsætter, at der gennemføres omprioriteringer på yderligere 53 mio. kr. i 2024. Tabel med oversigt over aftalte besparelser i den økonomiske udviklingsplan er vedlagt aftalen som *bilag 2*.

Administrative besparelser

Det indgår i aftalen om regionernes økonomi 2024, at regionernes udgifter til administration samlet skal nedbringes med 300 mio. kr. i 2024. For Region Sjællands vedkommende betyder det en reduktion på 42,6 mio. kr. på sundhedsrammen.

Aftaleparterne i denne budgetaftale er enige om, at lægesekretærer og andre administrative funktioner, der direkte understøtter patientnære, kliniske funktioner, ikke indgår i grundlaget for udmøntning af besparelserne på sundhedsrammen og dermed heller ikke vil blive påvirket i udmøntningen af de administrative besparelser.

- Aftaleparterne er enige om at gennemføre administrative besparelser på 42,6 mio. kr. på sundhedsrammen i 2024, der videreføres i årene fremover. Besparelserne udmøntes dels på konkrete udgiftsformål svarende til i alt 29,6 mio. kr. i 2024 og 31,2 mio. kr. varigt, dels som generelle rammebesparelser på 13,0 mio. kr. i 2024 og 11,4 mio. varigt. For så vidt angår specifikation af de administrative besparelser henvises til *bilag 3* til denne aftale.
- Aftaleparterne er enige om, at der i forbindelse med afskaffelse af drifts- og udviklingsaftalekonceptet skal foretages et eftersyn af diverse rapporteringer med henblik på at udvikle et mere forenklet, databaseret og tidstro koncept for opfølgning på udvalgte indikatorer, herunder overholdelse af patientrettighederne.

Økonomiaftalen forudsætter ligeledes, at der skal ske besparelser på administration på 4,6 mio. kr. på regional udvikling.

- Aftaleparterne er enige om at gennemføre administrative besparelser på 4,6 mio. kr. i 2024 og videre frem på Regional Udvikling. Besparelserne gennemføres på konkrete udgiftsformål og ved reduktion af lønsum. Der henvises til *bilag 3* til denne aftale for specifikation af besparelserne.

Parterne opfordrer til, at alle alternative muligheder for at realisere rammebesparelserne lokalt gennem konkrete budgetreduktioner afsøges forud for evt. personale-reduktioner. Det gælder både på sundhedsområdet og regional udvikling.

Parterne konstaterer samtidig, at besparelserne på administration, der skal ses i sammenhæng med de tidligere besluttede omprioriteringer i den økonomiske udviklingsplan, kan føre til, at der skal ske tilpasninger i form af personale-reduktioner eller ændret personalesammensætning for at sikre budgetbalance og de rette kompetencer til opgaveløsningen. Hvis det viser sig, at der skal ske afskedigelser i større omfang efter Lov om Masseafskedigelser, vil Forretningsudvalget blive orienteret. Afskedigelser vil i givet fald følge organisationens personalepolitiske retningslinjer for forandringsprocesser og organisationsprocesser.

Budgetusikkerheder og reserver

Region Sjælland vil i lighed med de andre regioner stå overfor store strukturelle udfordringer i 2024, der skaber usikkerhed den økonomiske situation.

Sygehusenes driftssituation

Usikkerhederne knytter sig især til de somatiske sygehuses driftssituation, der er påvirket af strukturelle udfordringer og budgetmæssige ubalancer som følge af et højt forbrug af såkaldte ”dyre løsninger” i form af privathospitaler, læge- og plejevikarer, over- og merarbejde og frivilligt ekstraarbejde (FEA).

Forbruget har indtil videre i 2023 været ekstraordinært højt pga. stort opgavepres, mangel på sundhedspersonale og afvikling af ventelister efter Covid-19. Samtidigt er den statslige kompensation for merudgifter til Covid-19 ophørt med udgangen af 2022.

De strukturelle driftsudfordringer har i sammenhæng med bl.a. stigende udgifter til sygesikringsmedicin og generelt stigende markedspriser ført til, at budgetopfølgningen pr. maj 2023 viste et betydeligt merforbrug på sundhedsrammen.

Regionsrådet vedtog den 22. august 2023 en handleplan, der skal sikre rammeoverholdelse i 2023. Handleplanen for rammeoverholdelse indeholder bl.a. målsætning om reduktion af udgifter til FEA samt reduktion af udgifter til lægevikarer, der også peger ind i et fortsat behov for omstilling i 2024. Det er tidligere besluttet, at det somatiske sygehuse med virkning fra maj måned skulle vende tilbage til almindelig praksis for henvisning til privathospital, hvor udgiften afholdes af det henvisende sygehus, og der er vedtaget handleplaner for reduktion af forbruget af plejevikarer, der ligeledes skal reducere forbruget af ”dyre løsninger” frem mod 2024.

Budgetsikkerheden i 2024 vil afhænge af hvor hurtigt, det vil lykkes at omstille sygehusdriften og sikre budgetoverholdelse på sygehusene bl.a. gennem et reduceret forbrug af ”dyre løsninger”. Med baggrund i regionernes økonomiske situation i 2023 gav regeringen den 24. august 2023 tilsagn om at yde et tilskud på 350 mio. kr. fra 2024 til regionerne til mere borgernær velfærd, der kan bruges til at skabe økonomisk stabilitet. Midlerne skal udmøntes som del af finansloven for 2024. Det forventes, at Region Sjællands andel af disse midler vil udgøre ca. 54 mio. kr. i 2024 og fremover.

- Aftaleparterne er enige om tilføre sygehusene (inkl. Psykiatrien) en rammeforhøjelse på forventeligt i alt 34 mio. kr. varigt som kompensation for generelt stigende markedsudgifter. Midlerne skal anvendes til at øge robustheden på regionens fire somatiske sygehuse og i Psykiatrien. Rammeforhøjelsen finansieres af nationale midler til borgernær velfærd.

Sygesikringsmedicin

Der knytter sig desuden stor usikkerhed til udgifterne til sygesikringsmedicin og særligt til behandling af diabetes, KOL og ADHD, hvor der de seneste år har været store stigninger. Det forventes, at der nationalt vil være merudgifter til sygesikringsmedicin på 1 mia. kr. i 2023 ift. 2022. Der er på baggrund af statens skøn budgetlagt med en tilførsel på ekstra 108 mio. kr. i budget 2024 til sygesikringsmedicin. Det vurderes meget usikkert, om dette udgiftsskøn vil holde med den udvikling, der er set det seneste år. Alene i 2023 er udgifter til tilskudsmedicin i Region

Sjælland steget med 120 mio. kr. ift. statens skøn. Region Sjælland følger tæt de nationale og faglige initiativer, der er taget, for at nedbringe regionernes udgifter til sygesikringsmedicin.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 20 mio. kr. i 2024 som reserve til evt. merudgifter til sygesikringsmedicin ud over det budgetterede. Reservationen finansieres af nationale midler til borgernær velfærd. Der gøres status på udgiftsudviklingen i 2. kvartal 2024 med henblik på, at midlerne evt. kan omprioriteres til andre formål.

Fusionsomkostninger

Det er endelig usikkert hvilke transaktionsomkostninger, der vil være forbundet med den kommende fusion mellem Sjællands Universitetshospital og Nykøbing F. Sygehus, der er besluttet med virkning fra 1. januar 2024 som led i udviklingsprogrammet Bæredygtige akutsygehuse og specialer, jf. nedenfor.

Fusionen skal bl.a. medvirke til at sikre faglig og økonomisk bæredygtighed på Nykøbing F. Sygehus, der i udgangspunktet er præget af store budgetmæssige ubalancer pga. massive rekrutteringsudfordringer og et deraf følgende stort forbrug af ”dyre løsninger”.

Der henvises til senere afsnit om Bæredygtige sygehuse og specialer for beskrivelse af økonomiske initiativer, der bl.a. vil understøtte fusionen.

Bufferpuljer

Budgetusikkerhederne vil kræve tæt opfølgning i 2024 for at sikre rammeoverholdelse. Der er i budget 2024 afsat en bufferpulje på sundhedsområdet i 2024 på 80 mio. kr. som ekstra reserve til imødegåelse af budgetusikkerheder og uforudsete udgifter.

På det regionale udviklingsområde er der med denne budgetaftale afsat en bufferpulje på 18 mio. kr. i 2024 til det kollektive trafikområde, jf. afsnit om kollektiv trafik.

Økonomisk styring

Region Sjælland har rammestyring som styringsprincip. Det er et hovedprincip i den økonomiske styring, at koncernenhederne skal overholde deres budgetter. Med de tiltag, der med denne aftale lægges ind i budget 2024, er det forventningen, at sygehusene vil holde deres budgetter i 2024.

Styringen af sygehusene og Psykiatrien i Region Sjælland baseres på driftsaftaler, hvor den økonomiske bevilling er knyttet sammen med opfyldelsen af de opstillede mål. Med beslutning om at afskaffe konceptet for drifts- og udviklingsaftaler som led i besparelserne på administration vil der være behov for at lave et nyt koncept til opfølgning.

Den økonomiske situation i 2023 har samtidig vist, at der er behov for at styrke præcision og prognosesikkerhed i budgetopfølgningerne for rettidigt at kunne følge op og sikre maksimal effekt af tilpasninger.

- Aftaleparterne beder direktionen om at udarbejde et forslag til nyt koncept for budget- og økonomiopfølgninger, der forelægges for Forretningsudvalget forud for budgetopfølgningen pr. 31. marts 2024.

Robustgørelse og omstilling af sundhedsvæsenet

Ny normalsituation i 2024

Set i lyset af budgetusikkerhederne er der i 2024 behov for at fokusere på omstilling af sundhedsvæsenet tilbage til en ny normalsituation med fokus på overholdelse af udrednings- og behandlingsretten, kræftpakkeforløb, stabil drift og økonomisk balance.

Regeringen og Danske Regioner indgik i februar 2023 en aftale om en akutplan for sundhedsvæsenet, der opstiller nedenstående mål for normalisering af sygehusenes driftssituation.

Aftalte målsætninger for normalisering af situationen for sygehusene:

1. *Ventelister skal være nedbragt inden udgangen af 2024, således at de erfarede ventetider er normaliseret ift. niveauet før Covid-19 pandemien.*
2. *Den samlede kirurgiske aktivitet (inkl. private) skal i gennemsnit i 2023 være 3 pct. højere end i 2022. Det er baseret på en forventning om, at aktiviteten på de offentlige sygehuse i løbet af 2023 gradvis forøges, så det svarer til niveauet før Covid-19.*
3. *Overholdelse af udredningsretten i somatikken skal i løbet af 2023 normaliseres ift. niveauet før Covid-19 pandemien.*

Region Sjælland har med aftalen ekstraordinært modtaget 102 mio. kr. som engangsbevilling i 2024 til understøttelse af disse mål.

- Aftaleparterne er enige om at prioritere realiseringen af akutplanens målsætninger højt, idet der i 2024 skal være særligt fokus på nedbringelse af ventelister.
- Aftaleparterne er samtidig enige om, at det skal have høj prioritet at forbedre overholdelse af udrednings- og behandlingsretten og kræftpakkeforløb i 2024, herunder gennem patienternes ret til frit sygehusvalg og udvidet frit sygehusvalg og ved udnyttelse af den strategiske partnerskabsaftale med privathospital, der blev indgået i juni 2023.

Bæredygtige akutsygehuse og specialer

Regionsrådet vedtog den 22. august 2023 udviklingsprogrammet Bæredygtige akutsygehuse og specialer, der skal sikre, at alle borgere i hele regionen får en ensartet, høj kvalitet i behandlingen, der kan måle sig med lignende tilbud i andre regioner.

Udviklingsprogrammet indebærer, at der gennemføres en organisatorisk og ledelsesmæssig fusion mellem Sjællands Universitetshospital og Nykøbing F. Sygehus pr. 1. januar 2024, og at der

udvikles styrkepositioner inden for de medicinske specialer i et samarbejde mellem to akutsygehuse, der samtidig får et populationsansvar for behandlingen af alle borgere i regionen.

Bæredygtige akutsygehuse og specialer skal udvikle stærke faglige miljøer, der også har fokus på forskning og innovation, og som på sigt gør det muligt at tiltrække og tilknytte mere sundhedspersonale. De nye samarbejdsformer skal samtidig understøttes af flere digitale løsninger, der sikrer behandling tættere på borgeren.

Dermed bliver Bæredygtige akutsygehuse og specialer en katalysator for omstillingen af sundhedsvæsenet, der skal frigøre ressourcer gennem et reduceret behov for ”dyre løsninger” til fordel for investeringer i mere fast personale og et mere stabilt arbejdsmiljø.

Det er en forudsætning for at kunne lykkes med Bæredygtige akutsygehuse og specialer, og denne omstilling, at der sikres en aktivitetsmæssig, faglig og økonomisk bæredygtighed på akutsygehusene.

- Aftaleparterne er enige om, at der af akutpakkemidlerne udmøntes 50 mio. kr. i 2024 til fusionen mellem Sjællands Universitetshospital og Nykøbing F. Sygehus og 20 mio. kr. til fordeling mellem Næstved-Slagelse-Ringsted Sygehus og Holbæk Sygehus. Midlerne skal understøtte akutplanens målsætninger om øget aktivitet og produktivitet, herunder kirurgisk aktivitet, styrke driften og grundlaget for Bæredygtige akutsygehuse og specialer.

For så vidt angår midlerne til fusionen mellem Sjællands Universitetshospital og Nykøbing F. Sygehus, er det vigtigt for aftaleparterne, at midlerne anvendes på en måde, hvor Sjællands Universitetshospital bruger sin størrelse, kapacitet og faglighed og den fortsatte udvikling som universitetshospital til at robustgøre og styrke funktionerne på Nykøbing F. Sygehus, så sygehuset kan skabe attraktive vilkår for medarbejdere og fortsat levere udredning og behandling af høj kvalitet tæt på borgerne i den sydlige del af regionen.

Implementeringsorganisation

Implementeringen af Bæredygtige akutsygehuse og specialer, herunder fusionen mellem Sjællands Universitetshospital og Nykøbing F. Sygehus, er et meget stort organisatorisk forandringsprojekt, der i de kommende år grundlæggende vil forandre Region Sjællands organisation og derfor skal lykkes. Det vil kræve en programorganisation med særlige kompetencer og dedikerede ressourcer, der kan sikre en fuld implementering af forandringen.

Programorganisationen vil have særligt fokus på at omsætte Regionsrådets politiske målsætninger for omstilling af sundhedsvæsenet i sammenhæng med målet om at kunne sikre fastholdelse af organisationens nuværende personale under fusionen af Sjællands Universitetshospital og Nykøbing F. Sygehus.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 3,0 mio. kr. i 2024 og 2025 til styrkelse af programorganisationen, der skal sikre inddragelse og fuld implementering af Bæredygtige akutsygehuse og specialer.

Fremtidens attraktive arbejdsplads

En ny strategisk tilgang til arbejdskraftudfordringerne

For at lykkes med omstillingen af sundhedsvæsenet kræves der en ny tilgang til løsning af udfordringerne med manglende arbejdskraft. Derfor igangsættes udviklingsprogrammet Fremtidens attraktive arbejdsplads, der bygger oven på anbefalingerne i inspirationskatalog fra Udvalget for rekruttering og fastholdelse og en række tidligere indsatser, og som skal sikre en mere strategisk og helhedsorienteret tilgang til løsning af arbejdskraftudfordringerne.

- Aftaleparterne er enige om, at der i 1. kvartal 2024 skal fremlægges et oplæg for Regionsrådet om rammerne for udviklingsprogrammet Fremtidens attraktive arbejdsplads og en plan for det videre arbejde.

Inden for rammerne af Fremtidens attraktive arbejdsplads prioriteres aktiviteter, der skal understøtte omstillingen til en ny normalsituation med lavere forbrug af ”dyre løsninger” og udviklingen af stærke faglige miljøer i Bæredygtige akutsygehuse og specialer. Aktiviteterne skal samtidig understøtte, at medarbejderne er regionens DNA som et grundlæggende vilkår for strategien ”Region Sjælland – for borgerne”.

Partnerskab om Fremtidens attraktive arbejdsplads

Omstillingen af sundhedsvæsenet og reduktionen af ”dyre løsninger” kræver initiativer, der gør det mere attraktivt for medarbejderne at være ansat i Region Sjælland ved bl.a. at sikre god balance mellem arbejdsliv og privatliv, gode faglige udviklingsmuligheder og et godt arbejdsmiljø.

Initiativerne skal samtidig understøtte Region Sjælland som en rummelig arbejdsplads, der påtager sig et socialt ansvar, og hvor medarbejdere i fx fleksjob ses som en ressource. Region Sjælland skal herunder også tage højde for kultur, generations- og kønsforskelle i forbindelse med tiltrækning og tilknytning af medarbejdere til organisationen.

Det kan være initiativer, der understøtter akutpakkens mål om, at flere skal dele vagtarbejdet på vagtbærende afdelinger og særligt i weekenderne, der sikrer øget indflydelse på vagtplan og fleksibel arbejdstilrettelæggelse gennem mere systematisk brug af værktøjer til fleksibel vagtplanlægning og giver øget tryghed for nyuddannede og nyansatte gennem onboarding forløb.

Initiativerne skal også omfatte attraktive seniorordninger, der kan nedbringe personaleomsætningen og skabe incitamenter til fortsat at være tilknyttet Region Sjælland, samt initiativer, der skal styrke indsatsen for at ansætte flere i fleksjob.

I både aftalen om akutpakken og inspirationskataloget fra Udvalget for Rekruttering og fastholdelse peges der på lignende indsatser som redskaber til at løse arbejdskraftudfordringerne. Indsatserne vil kunne bygge ovenpå erfaringerne fra en række tidligere og igangværende initiativer i Region Sjælland, bl.a. igangværende forsøg med 4-dages arbejdsuge, og vil desuden have fokus på at sikre fuld implementering eller mere systematisk anvendelse af eksisterende løsninger.

Det skal i den forbindelse også vurderes, om der parallelt med det nuværende koncept for indsamling af viden ved fratrædelse skal indføres et justeret koncept for MUS med mere fokus på tilknytning (Stay-samtaler) for at få viden om, hvad der virker.

- Aftaleparterne er enige om, at der skal indledes dialog med de faglige organisationer og MED-organisationen om et gensidigt forpligtende partnerskab, der skal fremme målene om reduktion af ”dyre løsninger” og bedre deling af vagtarbejde gennem initiativer, der kan gøre det mere attraktivt at arbejde i Region Sjælland og fungere som pejlemærker for prioritering og skalering af indsatser i de kommende år. Parterne ønsker, at dialogen med de faglige organisationer og MED-organisationen kan føre til en plan for udmøntning af konkrete initiativer.

Som en rummelig arbejdsplads vil Region Sjælland i øvrigt bidrage til at skabe åbenhed om usynlige fysiske og psykiske handicap ved at tilslutte sig solsikkeprogrammet, hvor personer med fx ordblindhed eller autisme kan signalere behov for ekstra hjælp, tid eller tålmodighed ved at bruge solsikkesnoren.

Ansættelse af læger og plejepersonale

Udviklingsprogrammet Bæredygtige akutsygehuse og specialer forudsætter, at der kan tiltrækkes det nødvendige antal læger og plejepersonale. Tiltrækningen af læger skal ses i sammenhæng med samarbejdsaftalen med Region Hovedstaden om sammen at styrke dækningen af speciallæger i Region Sjælland. For at lykkes med at tiltrække flere læger og mere sundhedspersonale er der behov for at afprøve nye og mere fleksible ansættelsesformer og lønmodeller, der kan gøre det mere attraktivt at arbejde i Region Sjælland.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 25 mio. kr. af akutpakkemidlerne i 2024 til ansættelse af flere læger og mere plejepersonale. Det forventes, at ansættelserne af mere fast personale vil føre til lavere udgifter til læge- og plejevikarer, der fremadrettet kan finansiere udgiften.

Tiltrækning og tilknytning af nationalt og internationalt sundhedspersonale

Der er som led i aftalen om akutpakken taget initiativ til at nedsætte en national taskforce om udenlandsk arbejdskraft, der skal understøtte adgangen til det danske arbejdsmarked for udenlandsk sundhedspersonale. Det indgår samtidig i konstitueringsaftalen, at der skal ske en bedre koordination af initiativer ift. rekruttering og fastholdelse for at sikre bedre udnyttelse af ressourcerne.

Det kan ske gennem etablering af én indgang, der både kan tiltrække internationalt sundhedspersonale, nyuddannede og ikke-færdiguddannede, herunder bl.a. lægestuderende og læger i evalueringsansættelser, og tilknytte studerende på sundhedsuddannelserne til organisationen ved at skabe attraktive muligheder og vilkår. Der skal samtidig være stærkere fokus på at skabe synlighed om jobmulighederne i Region Sjælland fx ved at være mere opsøgende ift. studerende på uddannelsesinstitutioner.

- Aftaleparterne er enige om en strategisk rekrutteringsindsats, der sikrer én indgang ift. tiltrækning og tilknytning af nationalt og internationalt sundhedspersonale. Der afsættes 2 mio. kr. af akutpakkemidlerne i 2024 til etablering af indsatsen. Det forventes, at indsatsen vil føre til lavere vikarudgifter, der fremadrettet kan gøre indsatsen selvfinansierende. Indsatsen vil kunne indeholde initiativer anbefalet af Udvalget for rekruttering og fastholdelse.

En strategisk rekrutteringsindsats med én koordineret indgang vil især kunne bistå med at tiltrække læger og sundhedspersonale til Bæredygtige akutsygehuse og specialer, jf. ovenfor.

Sprogundervisning

Med målet i aftalen om akutpakken om mere udenlandsk arbejdskraft er der behov for styrke krav til sprogundervisning for at sikre tryk og patientsikker kommunikation. Region Sjælland har gennem flere år haft fokus på at sikre tilstrækkelige danskundskaber og har ansat interne sproglærere. Det er som opfølgning på budgetaftalen for 2023 aftalt, at der skal følges op på denne indsats i budget 2024.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 1 mio. kr. årligt til en udvidet sprogindsats målrettet udenlandsk sundhedspersonale, der er under uddannelse eller autorisation i regionen.

Forsøg med flere i aften- og nattevagt

I budgetaftalen for 2023 blev der afsat en pulje på 20 mio. kr. til opfølgning på inspirationskataloget fra Udvalget for rekruttering og fastholdelse. Regionsrådet besluttede i maj 2023 at prioritere puljen til bl.a. et initiativ på medicinsk afdeling på Holbæk Sygehus, der som forsøg skal øge fremmødet med én ekstra medarbejder i aften- og/eller nattevagter for derved at styrke arbejdsmiljøet og skabe større tryk for medarbejderne.

Det forventes, at projektet vil reducere sygefravær og personaleomsætning og dermed også forbruget af ”dyre løsninger”. Projektet afsluttes med udgangen af 2023, men ift. behovet for omstilling, reduktion af ”dyre løsninger” og udviklingen af medicinske styrkepositioner er der potentiale i at sprede projektet og erfaringer til andre medicinske afdelinger.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 5 mio. kr. af akutpakkemidlerne i 2024 til udbredelse af projektet og erfaringer til andre medicinske afdelinger.

Et godt og trykt arbejdsmiljø

Udvikling af arbejdsmiljøindsatsen vil være en vigtig del af udviklingsprogrammet Fremtidens attraktive arbejdsplads og er også en vigtig forudsætning for at kunne tiltrække og tilknytte medarbejdere.

Arbejdsmiljøpulje

Der er som opfølgning på arbejdsmiljøredøgørelsen for 2022 lagt op til, at der fremadrettet skal være fokus på mere målrettede indsatser ift. enheder med udfordret arbejdsmiljø. Det er samtidig vigtigt, at der som opfølgning på Bæredygtige akutsygehuse og specialer er stort fokus på at sikre et

godt arbejdsmiljø, så medarbejderne kan føle sig trygge, opleve forudsigelighed og medinddragelse i de store organisatoriske forandringsprocesser, der følger af fusionen mellem Sjællands Universitetshospital og Nykøbing F. Sygehus og etablering af styrkepositioner.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 10 mio. kr. i 2024 til en arbejdsmiljøpulje, der målrettes indsatser, der særligt understøtter Bæredygtige akutsygehuse og specialer og Fremtidens attraktive arbejdsplads. Puljen prioriteres af MED-Hovedudvalget. Som led i arbejdsmiljøredøgørelsen for 2023, der forelægges for Regionsrådet medio 2024, afrapporteres der om prioriterede aktiviteter og forventede effekter af indsatsen.

Reduktion af sygefravær

Sygefraværet i Region Sjælland har i de seneste år været stigende og ligger fortsat højt sammenlignet med andre regioner. Der er stort fokus på at nedbringe sygefravær gennem en proaktiv og tidlig indsats. Der er bl.a. implementeret modellen 3-8-15 for kontakt til medarbejdere ved sygefravær, der skal forebygge længerevarende sygefravær på en omsorgsfuld måde. Som led i arbejdsmiljøindsatsen er der samtidig stort fokus på at skabe gode rammer, der kan fastholde gravide i job frem mod barsel.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 1 mio. kr. i 2024 og 2025 til en styrket indsats for at reducere sygefravær. Indsatsen skal især afprøve nye metoder til at reducere graviditetsbetinget sygefravær.

Øget sikkerhed for medarbejdere

Der er i arbejdsmiljøredøgørelsen for 2022 også et særligt fokus på vold og traumatiske hændelser for personale på sociale institutioner og i Psykiatrien. Efter flere konkrete hændelser på sociale institutioner og i Psykiatrien er der behov for et særligt fokus på medarbejdernes sikkerhed og tryghed for at styrke arbejdsmiljøet.

På Socialområdet har der været flere hændelser med rømninger fra de sikrede institutioner Bakkegården, Stevnstøtten og Kofoedsminde. Der er på baggrund heraf foretaget gennemgange af sikkerheden, der har ført til forslag til sikkerhedsforbedringer.

Tidligere er sikkerhedstiltag oftest gennemført reaktivt på baggrund af konkrete påbud fra myndigheder. Der er behov for en mere proaktiv og systematisk tilgang, hvor der på de øvrige sociale institutioner foretages lignende gennemgange med henblik på forbedring af sikkerheden.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 5 mio. kr. i 2024 og 2025 til en gennemgang og opgradering af sikkerheden på Socialområdet samt 1 mio. kr. varigt fra 2026, når sikkerhedsforbedringer er gennemført. Udgifterne finansieres via taksterne.

I Psykiatrien arbejdes der løbende på at styrke sikkerheden og øge trygheden for medarbejderne, men der er behov for yderligere tiltag, der kan styrke sikkerheden for medarbejderne generelt og specifikt i den ambulante psykiatri. Der arbejdes derfor med sikkerhedsforanstaltninger, der bl.a.

omfatter screening af voldsrisiko hos patienter og øget bemanning ved hjemmebesøg for at forebygge farlige situationer.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 2 mio. kr. årligt til styrkelse af sikkerhedsforanstaltninger i Psykiatrien.

Psykiatrien anvender desuden eksterne sikkerhedsmedarbejdere, der er kompetenceudviklet til opgaverne i Psykiatrien, for både at styrke medarbejdernes og patienternes sikkerhed.

- Aftaleparterne noterer sig, at der i 2023 anvendes mere end 20 mio. kr. til sikkerhedsmedarbejdere og opfordrer til, at Psykiatriledelsen vurderer, om disse midler vil kunne anvendes bedre til regionalt ansatte sikkerhedsmedarbejdere med de relevante kompetencer. Dette skal ses i sammenhæng med tværregionale drøftelser om etablering af et uddannelsesforløb for vagter i psykiatrien. Der forelægges oplæg om alternative muligheder for at løse sikkerhedsopgaverne for Social- og Psykiatriudvalget.

Anonymisering af medarbejdere

Flere medarbejdere i bl.a. Psykiatrien har ikke følt sig trygge ved at have deres fulde navn synligt på ID-kort og i journaler, fordi de kan blive udsat for trusler og chikane. Med budgetaftalen for 2021 blev det besluttet at arbejde for en løsning, hvor medarbejdere med baggrund i ny bekendtgørelse om journalføring kan identificere sig med anden entydig identifikation end deres navn i patientjournalen. Danske Regioner har efterfølgende arbejdet på en fælles løsning på tværs af regionerne, der skal sikre anonymitet i borgervendte IT-systemer. Denne løsning forventes færdig i 2024.

Ift. ID-kort er der i dag mulighed for, at medarbejdere ledelsesmæssigt kan få godkendt, at deres fulde navn ikke vises på ID-kort. Det er en lokal beslutning at fjerne efternavn på ID-kort i enheder, hvor medarbejderne føler sig særligt udsatte for chikane.

- Aftaleparterne er enige om, at alle medarbejdere, der måtte ønske det, med ledelsens godkendelse kan blive midlertidigt fritaget for at få deres fulde navn på ID-kort frem til den systemmæssige løsning er implementeret. Region Sjælland vil samtidig gennem Danske Regioner arbejde for, at den systemmæssige løsning kan implementeres hurtigst muligt i 2024.

De rette kompetencer

Der er med de seneste års budgetter investeret i kompetenceudvikling på Socialområdet for at sikre faglig kvalitet i de højt specialiserede tilbud til borgere med meget komplekse behov. Der er bl.a. givet tilskud til, at ufaglærte medarbejdere på Kofoedsminde kan opkvalificeres til faglærte gennem en meritpædagoguddannelse, og med budget 2023 blev der også afsat midler til efteruddannelses tilbud til uddannet socialpædagogisk personale.

- Aftaleparterne er enige om at anvende yderligere 3 mio. kr. årligt til uddannelses tilbud til medarbejdere på Socialområdet. Midlerne kan både anvendes til efteruddannelse af

uddannet personale, jf. Projekt Specialisering af Socialområdet, og til yderligere opkvalificering af ufaglærte medarbejdere på Kofoedsminde. Udgiften finansieres via taksterne.

Inddragelse

Regionsrådet har nedsat et inddragelsesudvalg, der ved udgangen af 2023 skal fremlægge et inspirationskatalog til, hvordan Region Sjælland kan arbejde mere aktivt med at inddrage patienter, pårørende, personale og borgere i både egen behandling og udviklingen af regionens velfærdstilbud. Flere kommuner har gode erfaringer med ordninger, der giver mulighed for at stille borgerforslag, som med opbakning fra et antal borgere kan fremmes til politisk behandling. Med inspiration fra disse kommuner ønskes en lignende ordning i Region Sjælland.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 0,5 mio. kr. årligt til indførelse og drift af ordning med borgerforslag i Region Sjælland. Oplæg til endelig model vil blive forelagt til endelig beslutning i Regionsrådet sammen med udvalgets inspirationskatalog.

Tættere på

Regionsrådet har i "Region Sjælland – for borgerne" en klar ambition om, at borgerne i Region Sjælland skal have flere sundhedsydelse og andre velfærdsydelser tættere på, som er nemt tilgængelige og af høj kvalitet. Det gælder både specialiserede og nære sundhedstilbud. Med strategiens tema "Tættere på" er det bl.a. målet at skabe forandringer for borgerne ift. overholdelse af patientrettigheder, kræftbehandling, psykiatri og akuthjælp.

Flere tilbud tættere på er en forudsætning for den igangværende omstilling af sundhedsvæsenet, der skal sikre mere sundhed for pengene i en situation, hvor den demografiske udvikling i de kommende år betyder en større og mere behandlingskrævende ældrebefolkning.

Kræftbehandling af høj kvalitet

Regionsrådet vedtog i 2021 en 8-punktsplan for kræftområdet i Region Sjælland, der skal sikre en målrettet indsats for at løfte og udvikle kræftbehandling, så kræft opspores tidligere, patienter får hurtigere og mere individuelt tilpasset behandling, og alle får lige gode muligheder for behandling.

Regeringen besluttede i maj 2023 en ny sundhedspakke, hvor der blev afsat midler til en ekstraordinær kræftindsats fra 2024 og frem. For Region Sjællands vedkommende svarer dette forventeligt til 45 mio. kr. i 2024 stigende til 90 mio. kr. årligt fra 2025.

Robustgørelse af det mammaradiologiske område

Regionsrådet besluttede i 2019 at flytte det mammaradiologiske område fra Næstved-Slagelse-Ringsted Sygehuse til Sjællands Universitetshospital med henblik på at robustgøre området og sikre den fremtidige kvalitet.

Der har efterfølgende i perioden 2019-2022 været en markant stigning på mere end 30% i antallet af mammografiscreeninger, der har krævet en stor indsats ift. at overholde screeningsintervallerne

for brystkræft. Målopfyldelsen på kræftpakkeforløb på brystkræftområdet har i hele perioden været udfordret af stor mangel på mammariadiologer, som har betydet, at en stor del af aktiviteten er gennemført ved brug af privathospitaler.

Der er fremadrettet behov for at tilføre yderligere midler til området for at sikre økonomisk balance og forbedre overholdelse af kræftpakkerne.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 17 mio. kr. årligt fra 2024 til yderligere robustgørelse af mammariadiologien. Midlerne finansieres af nationale midler fra sundhedspakken.

Bedre overholdelse af kræftpakkeforløb

Region Sjælland har i længere tid været generelt udfordret på målopfyldelsen på kræftpakker. Det er et mål i 8-punktsplanen, at Region Sjælland skal forbedre målopfyldelsen væsentligt med et tydeligt sigte på opfyldelse på 90 pct.

Patologiafdelingen på Sjællands Universitetshospital, der har ansvar for diagnosticering af vævs- og celleprøver, har de seneste år oplevet en stor stigning i antallet af prøver og som følge af, at flere sygdomme i dag diagnosticeres ved hjælp af patologi. Der har i perioden 2018-2021 fx været en stigning på gennemsnitligt 3.300 ekstra vævsprøver pr. år. Afdelingens kapacitet udgør derfor i dag en flaskehals ift. overholdelse af kræftpakkeforløb.

- Aftaleparterne er enige om at styrke patologiafdelingen ved at tilføre 11,6 mio. kr. i 2024, 15,6 mio. kr. i 2025, 20,3 mio. kr. i 2026 og 22,0 mio. kr. i 2027 og videre frem for at styrke overholdelsen af kræftpakkeforløb. Midlerne finansieres af midlerne fra sundhedspakken.

Personlig medicin

Som opfølgning på 8-punktsplanens mål om udvikling og implementering af personlig medicin blev det med budget 2023 besluttet at foretage store investeringer i etablering af Nationalt Genom Center bl.a. med henblik på, at regionen på sigt kan tilbyde optimeret udredning og behandling af patienter med kræftsygdomme.

Regionsrådet har også tidligere givet bevilling i 2021-2023 til Center for Surgical Science på Sjællands Universitetshospital, der arbejder med personlig medicin til patienter med tarmkræft. Centret har udviklet sig til et forsknings- og behandlingsmæssigt fyrtårn inden for tarmkræft og kirurgisk kræftbehandling i Danmark. Med en fornyet bevilling vil centret i de kommende år bl.a. kunne udvide antallet af patienter, der tilbydes den forskningsbaserede behandling, og etablere lignende tilgange inden for andre kirurgiske kræftområder.

- Aftaleparterne er enige om at bevilge 5 mio. kr. årligt i 2024-2026 til Center for Surgical Science på Sjællands Universitetshospital til videreførelse og udvidelse af forskningscentrets aktiviteter. Bevillingen finansieres af midlerne fra sundhedspakken.

Social lighed i kræftbehandling

Som led i den ekstraordinære kræftindsats i regeringens sundhedspakke vil der blive taget initiativ til et pilotstudie af et nationalt screeningsprogram for lungekræft.

Region Sjællands 8-punktsplan på kræftområdet indeholder et mål om at mindske den sociale ulighed i kræftbehandlingen, der er et voksende problem, hvor patienter med kort uddannelse, lav indtjening eller som bor alene, herunder særligt mænd, har dårligere overlevelse end mere højtuddannede.

Region Sjælland vil derfor byde ind som leder af pilotstudiet, hvor udvalgte borgere i risikogrupper i regionens sydlige kommuner (Vordingborg, Guldborgsund, Lolland og evt. Faxe og Stevns) tilbydes screening for lungekræft.

Projektet vil dels kunne fungere som pilotprojekt forud for det nationale screeningsprogram, dels forebygge gennem tidlig opsporing og udvikle metoder til, hvordan indsatser skal tilrettelægges for at nå ud til udsatte borgere, der ellers er vanskelige at nå for sundhedsvæsenet. Projektet gennemføres som et OPP-projekt under ledelse af Region Sjælland i samarbejde med en række parter. Projektet vil have en forventet samlet økonomi på kan 50 mio. kr.

- Aftaleparterne er enige om at bevilge 3,2 mio. kr. i 2024 og 2025 til deltagelse i pilotprojekt om screening for lungekræft i Region Sjælland. Bevillingen finansieres af midlerne fra sundhedspakken.

Projektet vil kun blive gennemført, såfremt det blandt de fem regioner bliver valgt som det nationale pilotprojekt for lungekræftscreening. I modsat fald frigøres midlerne til øvrige indsatser i 8-punktsplanen. jf. nedenstående.

8-punktplanen på kræftområdet

Det forventes, at der i efteråret vil blive forhandlet mellem regeringen og Danske Regioner om udmøntning af midlerne i sundhedspakken. Det er endnu usikkert, om midlerne vil blive bundet til konkrete formål. Hvis der ikke kommer yderligere bindingerne på midlerne, er det aftaleparternes ønske, at de resterende midler anvendes målrettet til at understøtte Region Sjællands 8-punktsplan på kræftområdet.

- Under forudsætning af, at der ikke kommer yderligere bindinger på midlerne i sundhedspakken, er aftaleparterne enige om, at de resterende midler fra sundhedspakken på forventeligt ca. 8 mio. kr. i 2024 prioriteres til 8-punktsplanens mål om at sikre tilbud til borgere med senfølger efter kræft og behov for palliation. Sygehusudvalget udarbejder oplæg til prioritering af midlerne, der forelægges for Regionsrådet.

En bæredygtig radiologi

Regionsrådet har tidligere besluttet at samle radiologien på regionens sygehuse under én fælles ledelse på Sjællands Universitetshospital for at styrke kvaliteten i billeddiagnostikken.

Radiologien har både før og efter sammenlægningen været udfordret af en markant stigende aktivitet og samtidig mangel på personale, der har medført et meget stort forbrug af lægevikarer og ydelser på privathospital og Garantiklinik. Fra 2020 til 2022 har der været en stigning i samlet antal undersøgelser på 9%, og alene omfanget af CT-scanninger skønnes at stige med ca. 23 % fra 2020 til det forventede niveau i 2023.

Sjællands Universitetshospital modtog oprindeligt budget svarende til de hidtidige udgifter på området. Som følge af det øgede pres på området har der været behov for at revurdere de økonomiske forudsætninger for samling af radiologien for fremadrettet at sikre et robust økonomisk grundlag for de radiologiske ydelser.

- Aftaleparterne er enige om at tilføre 24,5 mio. kr. årligt fra 2024 til styrkelse af radiologien.

Reduktion af overbehandling

Det anslås, at 20% af aktiviteterne i sundhedsvæsenet er undersøgelser, behandlinger og kontroller af borgerne, der vurderes at være unødvendige. Region Sjælland deltager i flere forskningsprojekter om overdiagnostik og overbehandling, bl.a. gennem professorat i almen medicin på Nykøbing F. Sygehus, forskningsprojektet ”Progrez” på Næstved-Slagelse-Ringsted Sygehuse og Center for Surgical Science på Sjællands Universitetshospital. Der arbejdes desuden med konkrete indsatser til at reducere overbehandling, fx gennem projektet ”Vælg klogt”.

Der har på det radiologiske område været en markant aktivitetsstigning de seneste år, jf. afsnit ovenfor. Med udviklingen af nyt forløbsprogram for lænde- og rygområdet med erfaringer fra bl.a. Syddanmark er det målet at reducere antallet af unødvendige scanninger, jf. afsnit om forebyggelse. På den baggrund aftales det at igangsætte en konkret initiativ, der skal reducere overbehandling og overdiagnostik inden for bl.a. det radiologiske område. Initiativet skal gennemføres i samspil med initiativer i andre regioner og i regi af Danske Regioner.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 0,5 mio. kr. i 2024 og 2025 til et konkret projekt, der skal reducere overdiagnostik og overbehandling bl.a. i radiologien.

Implementering af fødeplan

Regionsrådet vedtog i juni 2023 en ambitiøs ”Fødeplan for Region Sjælland – sunde og kompetente familier”. Fødeplanen indeholder indsatser målrettet de gravide og fødende, som har til formål at øge kvaliteten i tilbuddet før, under og efter fødsel. Flere af fødeplanens anbefalinger sigter mod at mindske ulighed i sundhed for både den fødende og den nyfødte gennem trykke, sammenhængende og individuelt tilpassede forløb. Planens anbefalinger har ligeledes til formål at understøtte og udvikle den faglige kvalitet, samt forbedre arbejdsmiljø og trivsel hos personalet med henblik på at styrke tiltrækning og tilknytning.

Regionsrådet har som opfølgning på fødeplanen i august 2023 godkendt en implementeringsplan for fødeplanen og i prioriteret rækkefølge anbefalet seks initiativer. Implementeringen af fødeplanen vil også indgå i de kommende års budgetprocesser. Det er vurderingen, at der på kort sigt vil være størst behov for at investere i nye patientrettigheder, der giver ret til to døgn

barselsophold eller hjemmebesøg, og i robustgørelse af sårbare faglige miljøer, herunder neonatologi, med fokus at sikre tilstrækkelige ressourcer og kompetencer.

Aftaleparterne er enige om at afsætte i alt 9,0 mio. kr. i 2024, 10,6 mio. kr. i 2025, 9,1 mio. kr. i 2026, 5,6 mio. kr. i 2027 og herefter 4,6 mio. kr. varigt til implementeringsplanens indsatser vedrørende nye patientrettigheder, robustgørelse af faglige miljøer og tryghed før og under fødsel, idet der ikke er taget stilling til finansiering af neonatologi efter 2024.

- Aftaleparterne er enige om, at der i forbindelse med fusionen med Sjællands Universitetshospital afsættes 1 mio. kr. i 2024-2026 til styrkelse af fødemiljøet på Nykøbing F. Sygehus, der er særligt udfordret af manglende personale.

Private fødeklikker

Region Sjælland har kontrakt med en privat fødeklunik, der udløber ultimo marts 2024. Klinikken har været et supplerende tilbud til kvinder med en forventet ukompliceret graviditet og fødsel som alternativ til fødeafdeling på et af regionens sygehuse eller hjemmefødselsordningen. Regionsrådet har den 22. august 2023 besluttet at gennemføre et nyt udbud med 5-årig kontraktperiode med henblik på fortsat at sikre et tilbud om privat fødeklunik.

- Aftaleparterne er enige om, at der fortsat skal være én privat fødeklunik i Region Sjælland i optageområdet til Sjællands Universitetshospital. Udgifterne afholdes inden for eksisterende bevilling til privat fødeklunik.

Styrket patientnær diabetesbehandling

Sundhedsprofilen viser, at Region Sjælland har den højeste andel af diabetikere i landet. Moderne diabetesbehandling er i høj grad baseret på nye teknologiske og patientnære løsninger i form af bl.a. sensorbaserede glukosemålere. Med budget 2023 blev det besluttet at prioritere ekstra midler til patientnær diabetesteknologi.

Behandlingsrådet har nu anbefalet, at alle børn og unge under 19 år og svært dysregulerede voksne med type 1-diabetes skal tilbydes sensorbaserede glukosemålere, hvilket kræver yderligere finansiering. Region Sjælland ønsker at implementere anbefalingerne fuldt ud fra start i 2024 for bl.a. at sikre lighed i sundhed for patienterne.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 13 mio. kr. årligt fra 2024 til sensorbaserede glukosemålere.

Øget kapacitet til neurorehabilitering

Hurtige og effektive rehabiliteringsforløb er vigtige for, at borgere med erhvervet hjerneskade efter fx blodprop, hjerneblødning eller traumer kan blive genoptrænet. Regionsrådet har tidligere bevilget midler til udvidelse af sengekapaiciteten på Center for Neurorehabilitering på Næstved sygehus (CNN). Region Sjælland har desuden haft en samarbejdsaftale med Filadelfia om at benytte et lignende tilbud på Center for Neurorehabilitering (CfN). Aftalen har været anvendt i varierende omfang afhængigt af behovet for kapacitet.

Kapaciteten på CNN er presset med længere ventetider til følge. Der er mulighed for at indgå en justeret samarbejdsaftale med Filadelfia, der samlet kan øge kapaciteten til neurorehabilitering i Region Sjælland og sikre et tættere fagligt samarbejde mellem CNN og CfN.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 5,0 mio. kr. årligt til en samarbejdsaftale, der samlet set skal øge kapaciteten til neurorehabilitering i Region Sjælland.

Ekstra indsats for nedbringelse af ventetid til demensudredning

Regionsrådet godkendte i januar 2023 en handleplan for nedbringelse af ventetider på demensområdet. Der er som følge af den demografiske udvikling et stigende antal henvisninger til demensudredning, som har ført til lange ventetider. Der er samtidig store rekrutteringsudfordringer på området, der gør det vanskeligt at opbygge varig kapacitet til udredning.

Det er som led i økonomiaftalen mellem Regeringen og Danske Regioner for 2024 aftalt, at der skal igangsættes et fagligt arbejde, der skal se på, om udredningen kan forenkles og ske tættere på borgeren i primærsektoren på en måde, der både sikrer høj kvalitet og reducerer omkostningerne.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 3,2 mio. kr. årligt i 2024-2027 til en ekstraordinær indsats for at nedbringe ventetider på udredning af demens. Parterne er samtidig enige i, at Region Sjælland skal gå aktivt ind i og stille sig til rådighed for det nationale arbejde om ny model for udredning.

Styrket palliativ indsats

Region Sjælland er den region i landet, hvor flest borgere dør på sygehus (42%). Med den rette palliative indsats vil det være muligt, at flere uhelbredeligt syge borgere vil kunne dø i eget hjem eller på plejehjem i trygge omgivelser. Målet er, at Region Sjælland skal komme på niveau med landsgennemsnittet ift. andelen af borgere, der dør på sygehus (37%). Det vil kræve en tværsektoriel indsats, der i første omgang kan målrettes plejehjemsbeboere, hvor ordningen med faste plejehjemsleger kan medvirke til, at døende patienter ikke unødigt indlægges på eller dør på sygehus. Indsatsen tilrettelægges konkret i samarbejde med sundhedsklyngerne og kan løses i sammenhæng med eHospitalets tilbud om indlæggelse og mobile enheder til målinger og vurderinger af plejehjemsbeboere.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 3,0 mio. kr. årligt til en styrket palliativ indsats, der skal nedbringe andelen af borgere i Region Sjælland, der dør på sygehus. Indsatsen forankres i Sygehusudvalget.

Øget kapacitet til behandling af våd AMD

Øjensygdommen AMD kræver løbende behandling med injektioner for at undgå, at sygdommen fører til synstab. Sygdommen er aldersbetinget, og aktiviteten er stigende i takt med den demografiske udvikling med flere ældre og længerevarende behov for behandling. Det betyder, at der i en periode har været u hensigtsmæssigt lange ventetider til den tidskritiske behandling for

AMD. Der er taget initiativer, der skal optimere driften på området, men der er behov for at udvide kapaciteten til både behandling og kontrol.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 2,6 mio. kr. årligt og 1,9 mio. kr. af apparaturpuljen på anlægsbudgettet i 2024 til udvidelse af kapaciteten til AMD behandling med henblik på at nedbringe ventetider.

Høreområdet

Med budget 2020 blev det besluttet at ændre organiseringen af høreområdet i Region Sjælland ved at samle aktiviteten under Hørecenter Sjælland på Sjællands Universitetshospital, og det blev samtidig besluttet at indgå samarbejdsaftale med kommunale kommunikationscentre om justering af høreapparater og anden service. Initiativet førte til, at ventetiderne til høreapparatbehandling blev nedbragt markant. Som følge af den demografiske udvikling med flere ældre er der nu igen stigende ventetider på området, både i Hørecentret og i kommunikationscentrene. Der er derfor behov for at styrke kapaciteten og sikre nærhed i tilbuddene gennem understøttelse af kommunikationscentrene.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 1,4 mio. kr. i 2024 til styrkelse af kapacitet og nedbringelse af ventetider på høreområdet.

Plan for dialyseindsats tættere på

Regionsrådet vedtog i 2021 en plan for udvikling af dialyseområdet frem mod 2025. Planen indebærer en udvidelse af kapaciteten til dialysebehandling fra fire til seks dialyseenheder. Patienter i dialysebehandling er i deres hverdag belastede af hyppige og langvarige behandlinger, der ofte kræver lang transport til en dialyseenhed. Der er derfor ønske om at se på mulighederne for mere patientnær dialysebehandling, der gør det muligt for patienterne at få behandling tættere på deres bopæl og dermed forbedre deres livskvalitet, når planen for dialyseområdet er fuldt implementeret i 2025.

- Aftaleparterne er enige om, at der skal forberedes et oplæg til dialysebehandling tættere på patienterne, der vil kunne indgå i budgetprocessen for 2025.

En styrket Psykiatri

Et stort og stigende antal borgere oplever dårlig mental sundhed, og psykiske lidelser udgør nu den største sygdomsbyrde i samfundet sammenlignet med andre diagnoser. Regionsrådet prioriterer Psykiatrien højt og har i de seneste år understøttet udviklingen af en række nye tilbud som fx F-ACT teams i distriktskykiatrien i de almenpsykiatriske afdelinger og STIME til forebyggelse af børn og unges mentale sundhed og trivsel.

Regeringen har med det fremlagte forslag til finanslov for 2024 lagt op til et samlet økonomisk løft af Psykiatrien til finansiering af 10 års planen. Det forventes, at der samlet set vil blive givet et løft på 400 mio. kr. i 2024 stigende til 3.000 mio. kr. i 2030.

- Aftaleparterne forventer, at der med det fremlagte finanslovsforslag for 2024 vil være sikret varig finansiering af den étårige her- og nu-kapacitetspakke til Psykiatrien i 2023, der blev godkendt af Regionsrådet den 22. august 2023.
- Aftaleparterne er desuden enige om at afvente finansloven for 2024, før der tages stilling til behovet for yderligere midler til Psykiatrien til fx udbredelse af F-ACT teams og udvidelse af Børne- og Ungepsykiatrien.

Parterne konstaterer i den forbindelse, at der inden for bevillingen til STIME, der blev givet i budget 2023, nu er indgået aftale med otte kommuner. Der vurderes ikke på nuværende tidspunkt at være behov for yderligere finansiering, men fremadrettet forventes en udvidelse af indsatsen at kunne finansieres med finanslovsmidler.

Særlige pladser og dobbeltdiagnosebehandling

Som led i aftalen mellem regeringen og Danske Regioner om en økonomiaftale for 2024 er det aftalt, at der skal etableres et nyt regionalt tilbud til mennesker, der både har en psykisk lidelse og et behandlingskrævende misbrug. Tilbuddet skal indføres frem mod 2027 og forventes at komme 1.400 borgere i Region Sjælland til gode. Region Sjælland modtager statsligt tilskud på 10 mio. kr. i 2024 stigende til 50 mio. kr. i 2027 til udvikling og drift af tilbuddet.

Det er samtidig aftalt, at de særlige pladser skal omlægges til længerevarende og mere fleksible tilbud i Psykiatrien med samme patientgruppe som hidtil. Omlægningen skal gennemføres pr. 1 juli 2024 og giver mulighed for bedre udnyttelse af den samlede kapacitet. For Region Sjællands vedkommende betyder omlægningen, at antallet af særlige pladser reduceres fra 18 til 14 sengepladser. Region Sjælland har tidligere mærket en del af pladserne om for at sikre udnyttelse af kapaciteten. Omlægningen er finansieret med statsligt tilskud på 8 mio. kr. i 2024 stigende til 17 mio. kr. ved fuld indfasning

- Aftaleparterne er enige om at prioritere de statslige midler til udvikling af dobbeltdiagnosetilbud og omlægning af særlige pladser, så der sker et fagligt og kvalitetsmæssigt løft i tilbuddene.

Kandidatuddannelse i klinisk psykologi

Psykiatrien har årevis været udfordret af mangel på sundhedspersonale. Københavns Universitet har med baggrund i aftale om udflytning af studiepladser besluttet at etablere 25 studiepladser på kandidatuddannelsen i klinisk psykologi i Region Sjælland. Uddannelsen vil give mulighed for, at de studerende kan knytte deres studium tættere til praksis i den kliniske psykiatri. Der vil samtidig blive etableret nye forskerstillinger med mulighed for at kombinere forskning og klinisk arbejde.

Det er vurderingen, at denne kombination vil være attraktiv for ansøgere og dermed vil kunne styrke Psykiatriens muligheder for at tiltrække egnede kandidater, når de har afsluttet deres studier.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 4,4 mio. kr. årligt til kandidatsporet i klinisk psykologi.

Kliniknær undervisning i multisygdom

Stadig flere borgere i Region Sjælland oplever at skulle leve med multisygdom og kronisk sygdom. Der er samtidig et mål, at regionen i højere grad skal være specialister i de mest almindelige sygdomme, som flest borgere fejler. Regionen har et forskningscenter inden for multisygdom, der bl.a. skal sikre, at viden og erfaringer om multisygdom bredes ud. Det er samtidig en klinisk og faglig udfordring for mange særligt yngre læger at behandle komplekse, multisyge patienter. Der er i den forbindelse gode erfaringer på Næstved-Slagelse-Ringsted sygehuse med at tilbyde målrettede kurser for yngre læger, der kan skabe faglig tyngde og tryghed og en bedre kvalitet for patienterne.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 1,0 mio. kr. årligt til Videns- og forskningscentret for multisygdom med henblik på, at centret kan tilbyde kliniknære kurser til KBU-læger på alle somatiske sygehuse.

Videre udvikling af eHospitalet

eHospitalet har i flere år arbejdet på at bruge virtuelle løsninger og mobile enheder til at bringe sundhedsydelser tættere på borgerens eget hjem i et samarbejde med bl.a. kommuner og almen praksis. eHospitalet arbejder i dag i tre spor: Forebyggelsesindsatser for kronisk syge borgere, indlæggelse af borgere i eget hjem, på kommunal akutplads eller på plejehjem og et akutspor, hvor borgere tilses i lægevagten. Psykiatrien bruger desuden eHospitalet til at understøtte virtuelle konsultationer og F-ACT teams i almenpsykiatrien.

Den demografiske udvikling vil i de kommende år nødvendiggøre, at flere borgere behandles og afsluttes i primærsektoren. Den videre udvikling af eHospitalet er derfor et element i udviklingsprogrammet Bæredygtig primærsektor.

Det er samtidig vigtigt, at eHospitalet også tages i anvendelse af sygehusafdelingerne som led i Bæredygtige akutsygehuse og specialer og implementeringen af styrkepositioner på det medicinske område. Der er herunder særligt behov for at inddrage eHospitalet i udviklingen af fremtidens behandlingsformer som ét af de tre programspor i implementeringen af Bæredygtige akutsygehuse og specialer.

Det er samtidig vigtigt, at eHospitalet som digital platform udvikles og prioriteres i sammenhæng med målsætningerne i regionens digitaliseringsstrategi og særligt målene om, at det skal være lettere som borger at tage aktiv del i egen forebyggelse og behandling, og at digitalisering skal bidrage til tidlig opsporing og aktiv forebyggelse af sygdom og komplikationer, før de opstår. Som konsekvens heraf forankres platformen fremover i Koncern Digitalisering.

En fortsat udvidelse af eHospitalet vil desuden kræve, at der udvikles dynamiske finansieringsmodeller, der sikrer en løbende omprioritering af ressourcer i takt med aktivitetsudviklingen.

- Aftaleparterne er enige om at igangsætte et arbejde med at udvikle en plan for udvidelse og omprioritering af midler til finansiering af eHospitalet i samspil med udviklingen af Bæredygtige akutsygehuse og specialer og Bæredygtig Primærsektor samt realisering af digitaliseringsstrategien. Planen skal foreligge senest i 1. kvartal 2024 og skal udarbejdes i en inddragende proces med relevante interessenter.

Bæredygtig primærsektor

Den demografiske udvikling i den kommende år med flere ældre borgere vil kræve, at flere behandlinger foretages og afsluttes i primærsektoren. Der vil derfor blive taget initiativ til at udarbejde en samlet strategi for en bæredygtig primærsektor, der kan gå hånd i hånd med bæredygtige akutsygehuse. Målet er at sikre flere sundhedsydelser tættere på borgerne bl.a. ved inddragelse af flere digitale og mobile løsninger, ved at afslutte flere patienter i primærsektoren og ved at forebygge forværring af sygdom gennem rettidig og effektiv hjælp.

- Aftaleparterne er enige om at udarbejde en strategi for en bæredygtig primærsektor, der kan forelægges til politisk behandling i 1. kvartal 2024.

Strategi for speciallægehjælp

Som element i arbejdet med en bæredygtig primærsektor vil Regionsrådet i september 2023 få forelagt et udkast til strategi for speciallægehjælp, der skal sikre flere borgere tilbud om specialiseret behandling tæt på eller i eget hjem. Det forventes, at der i de kommende år vil være behov for yderligere udvidelser af kapaciteter for at imødegå et stigende behov for speciallægeydelser.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 10 mio. kr. årligt til udvidelse af speciallægehjælp med udgangspunkt i strategien. Det nære sundhedsudvalg udarbejder oplæg til prioritering af midlerne, der forelægges for Regionsrådet.

Etablering af Ambulance Sjælland

Region Sjælland overtager driften af ambulancetjenesten i to delområder pr. 1. februar 2024, herunder ansvaret for 16 baser i delområderne. Udgifterne til etablering af baserne og leje af baser hos Falck i de to andre delområder er steget betydeligt ift. det oprindelige budget pga. markedssituationen og generelt stigende priser. Det er i overensstemmelse med regionens klimahandlingsplan samtidig besluttet at anskaffe 10 tjenestekøretøjer som el-biler i stedet for dieselmotorer, hvilket betyder en højere anskaffelsesudgift. Der har endelig vist sig behov for at indgå en lønudligningsaftale som kompensation for ændrede overenskomstvilkår ved medarbejdernes overgang fra Falck til Ambulance Sjælland.

- Aftaleparterne er enige om afsætte 10,6 mio. kr. årligt i 2024-2026 faldende til 10,2 mio. kr. årligt fra 2027 til finansiering af merudgifter ved etablering af Ambulance Sjælland.

Skadeklinikker

Region Sjælland driver i dag skadeklinikker i Kalundborg og Nakskov for at sikre, at borgere i yderområder hurtigt kan tilses ved skade. Regionen driver samtidig nærklinikker i begge byer, og

borgerne har mulighed for at få akut hjælp fra lægevagten 1818 og i visse tilfælde også fra mobile enheder. Der er særligt ift. skadeklinikken i Nakskov muligheder for at tænke disse tilbud sammen i en løsning, der både sikrer et bedre og mere stabilt tilbud til borgerne, og samtidig sikrer en bedre udnyttelse af ressourcerne.

- Aftaleparterne er enige om, at der senest inden årsskiftet 2023/2024 skal foreligge et oplæg til, hvordan flere borgere vil kunne tilses lokalt på skadeklinikkerne i Nakskov og Kalundborg.

Forskning og innovation

Trial Nation

Region Sjælland har i perioden 2020-2023 været medlem af Trial Nation, der har til formål at trække flere kliniske forsøg til Danmark. Kliniske forsøg giver mulighed for, at patienterne kan få mulighed for bredere og nyere behandlingstilbud og kan samtidig understøtte udviklingen af stærke faglige miljøer.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 2,1 mio. kr. årligt i 2024-2027 til fortsat medlemskab af Trial Nation.

Tilskud til FIERS

Regionsrådet har tidligere taget initiativ til at oprette fonden FIERS med henblik på udvikling af innovative løsninger på sundhedsområdet i samarbejde med kommuner, private aktører m.fl. FIERS er forankret i innovationsmiljøet på Nykøbing F. Sygehus, der er styrket med beslutningen om at placere regionens øvrige innovationsaktiviteter som regionsfunktion på sygehuset.

- Aftaleparterne er enige om at yde et tilskud på 2 mio. kr. i 2024 til fortsat samarbejde med FIERS.

Interreg

Region Sjælland er aktiv programpartner i tre Interreg-programmer i den nære geografi og har i perioden 2022-2023 hjemtaget ca. 155 mio. kr. til 28 udviklingsprojekter med partnere fra Region Sjælland, heraf 10 projekter med regionens sygehuse som partnere. Interreg-programmerne er således en vigtig kilde til at sikre ekstern finansiering til innovation, udvikling og grøn omstilling i Region Sjællands organisation og til aktører i geografien.

- Aftaleparterne er enige om fortsat at prioritere hjemtag af midler fra Interreg-programmerne højt for at skabe gode udviklingsmuligheder i Region Sjælland.

Regionernes kvalitetsorganisation

Regionernes kvalitetsorganisation vedrørende det udvidede frie sygeudvalg laver kvalitetsopfølgning på aftaler om ret til hurtig udredning og udvidet frit sygehusvalg og giver input til arbejdet med en ny kvalitetsmodel. Finansieringen udløber i 2023, og der er ønske i regionerne om at videreføre organisationen.

- Aftaleparterne er enige om at yde et tilskud på 0,1 mio. kr. i 2024 og 2025 som Region Sjællands bidrag til videreførelse af Regionernes kvalitetsorganisation.

Mere forebyggelse

Sundhedsprofilen viser, at borgerne i Region Sjælland er mere syge end landsgennemsnittet med en meget høj forekomst af livsstilsbetingede sygdomme, multisygdom og kroniske sygdomme.

Med temaet om mere forebyggelse i strategien ”Region Sjælland – for borgerne” er det målet at tage et øget medansvar for borgernes sundhed med øget prioritering af forebyggelse som en integreret del af behandlingstilbuddene. En målrettet indsats ift. forebyggelse kan samtidig reducere social ulighed i sundhed, både gennem et fokus på udsatte grupper med særlige behov for målrettede og opsøgende indsatser og gennem øget tilgængelighed til flere sundhedstilbud tættere på borgeren

Plan for mere forebyggelse

Region Sjælland har gennem årene arbejdet med mange forskellige forebyggende indsatser. Med budget 2023 blev det besluttet at etablere et egentligt forebyggelsessekretariat, der skal sikre en samlet, koordineret og proaktiv indsats på området. Sekretariatet er efterfølgende placeret på Næstved-Slagelse-Ringsted Sygehuse som en regionsfunktion med ansvar for at drive området på tværs af hele organisationen.

For at sætte yderligere kraft bag området er der behov for en samlet og ambitiøs plan for mere forebyggelse i Region Sjælland. Planen skal have fokus på styrkelse af lighed i sundhed og nye samarbejdsmodeller, herunder hvordan sundhedsklyngerne i højere grad kan inddrages i arbejdet.

- Aftaleparterne er enige om, at Forebyggelsessekretariatet senest i 1. halvår 2024 skal udarbejde en plan for mere forebyggelse i Region Sjælland. Planen forankres i udvalget for forebyggelse, det præhospitale område, forskning og innovation.

Forebyggelse af amputation

Som opfølgning på sagen om benamputationer vedtog Forretningsudvalget i august 2022 en handleplan for styrkelse af karkirurgien. Der er som led i denne handleplan gennemført en tværsektoriel gennemgang af 80 patientforløb fordelt med 20 forløb i hver af de fire sundhedsklynger. Gennemgangen identificerede fire områder med forbedringspotentialer, som Forretningsudvalget i maj 2023 godkendte, at der arbejdes videre med.

Potentialerne omhandler ensartet rekvirering af distal blodtryksmåling, udbredelse af best practice i brugen af tværfaglige/multidisciplinære teams, udbredelse af best practice på støtte til og videndeling om sårpleje gennem tværsektorielt kommunikationsredskab (pleje.net) og udbredelse af viden om og værktøjer til fælles beslutningstagen med patienten om amputation. Arbejdet med forbedringspotentialerne vil ske med inddragelse sundhedsklyngerne.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 2,2 mio. kr. i 2024 til arbejdet med de fire forbedringspotentialer som opfølgning på den tværsektorielle gennemgang.

Projekt sårbeskæring

Der er gode erfaringer fra andre regioner med et projekt om sårbeskæring, hvor fodterapeuter får ansvar for at tilse patienter med fodsår i perioderne mellem, at de har konsultationer på sårambulatorium. I Region Sjælland er sårambulatoriet beliggende på Slagelse Sygehus. Projektet vil kræve statslig godkendelse af, at ydelsen gøres vederlagsfri.

Det forventes, at projektet vil kunne nedsætte antallet af amputationer gennem forbedret behandling af fodsår og gøre behandlingsforløbene kortere og mere effektive. Projektet kan koordineres med arbejdet i de multidisciplinære teams og benytte den tværsektorielle kommunikationsplatform, der er prioriteret som led i opfølgningen på den tværsektorielle forløbsgennemgang i handleplanen for karkirurgi.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 1 mio. kr. årligt til projekt sårbeskæring med henblik på at forebygge amputationer.

Med budget 2023 blev der afsat 1,5 mio. kr. årligt til superviseret gangtræning af patienter med Claudicatio ("vindueskiggersyndrom") som led i forebyggelse af senere karkirurgiske indgreb. Der er ønske om at sprede denne indsats til flere kommuner, så flere kan få tilbud om gangtræning.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 0,5 mio. kr. årligt til en styrkelse af indsatsen ift. superviseret gangtræning.

Træning før operation

Regionsrådet har gennem flere år haft fokus på mulighederne for at tilbyde træning som alternativ til kirurgi og anden behandling, både for at tilbyde borgeren mindre indgribende behandling og reducere antallet af operationer, der ikke er behov for.

Med budget 2023 blev der afsat 8 mio. kr. årligt til udbredelse og drift af programmet "Exercise First", der har fokus på at reducere behovet for operation gennem forebyggende træning blandt forskellige patientgrupper med eller i risiko for kroniske sygdomme. En hovedaktivitet i programmet er superviseret træning (GLA:D) til patienter med slidgigt i knæ og hofter.

Der er fremadrettet et stort potentiale i at styrke forebyggende indsatser målrettet borgere med kroniske smerter i ryg og lænd. Denne gruppe borgere står for en meget stor andel af kontakterne med sygehusene og oplever ofte meget komplicerede udrednings- og behandlingsforløb på tværs af sygehuse og sektorer. Forskning peger samtidig på, at ca. en tredjedel af scanningerne på lænd- og rygområdet er unødvendige, da de ikke bidrager yderligere til udredning eller behandling. Færre scanninger vil både aflaste det radiologiske område og betyde, at færre borgere skal transportere sig rundt mellem regionens sygehuse.

Region Sjælland har forløbsprogrammer for borgere med smerter i ryg og lænd, der senest er revideret i 2017. Der er både i andre regioner og i regi af Danske Regioner nye initiativer på vej, der skal ændre fortællingen om kronisk sygdom med vægt på træning, patientuddannelse og undervisning i mestring af egen sygdom frem for behandling i primærsektoren eller på sygehus.

Region Sjælland kan med fordel indgå aktivt i dette arbejde med henblik på at udvikle og styrke forebyggende indsatser på området, der ud over at give borgerne øget livskvalitet også kan sikre tilbud tættere på eller i borgerens eget hjem.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 3,5 mio. kr. i 2024 og derefter 2,5 mio. kr. årligt til forebyggende indsatser på lænde- og rygområdet med fokus på træning, patientuddannelse og egen mestring af sygdom med henblik på at nedbringe antallet af rygoperationer i regionen.
- Aftaleparterne er enige om, at der fremadrettet er behov for en økonomisk model for, hvordan der i takt med øget effekt af forebyggende indsatser dynamisk kan omprioriteres ressourcer fra klinisk udredning og behandling til træning og anden forebyggelse.

Nationalt Center for overvægt

Sundhedsprofilen viser, at Region Sjælland har den højeste andel af overvægtige borgere i landet. Nationalt Center for overvægt bidrager med ny viden om forebyggelse og behandling af overvægt og svær overvægt, og stiller denne viden til rådighed for regioner og kommuner bl.a. med henblik på, at denne viden kan bruges af regionerne i den patientrettede forebyggelse. Den nuværende statslige bevilling til centret udløber ved udgangen af 2023. Det er aftalt i Danske Regioner, at centret herefter videreføres i regionalt regi.

Medfinansieringen fra Region Sjælland vil være betinget af, at centrets viden konkret kan bruges i arbejdet for at sikre korrekt brug af vægttabsmedicin. Det forudsættes desuden, at centret inddrager regionale erfaringer fra behandlingsmetoder til svær overvægt, herunder bl.a. Holbæk-modellen og tilbud om tvangsoverspisning (BED), der med budgetaftalen for 2023 blev bevilget 1 mio. kr. til en udvidelse af igangværende forsøgsordning.

- Aftaleparterne er enige om at afsætte 0,5 mio. kr. årligt fra 2024 og frem som Region Sjællands bidrag til driften af Nationalt Center for Overvægt.

Grøn omstilling

Med strategien "Region Sjælland – for borgerne" ønsker Region Sjælland at gå foran i den grønne omstilling ved at skabe bæredygtige løsninger, der både sikrer en hensigtsmæssig udnyttelse af naturressourcer, og som gør det attraktivt for borgerne at bo og leve i regionen.

Regional kollektive trafik

Region Sjælland arbejder for, at den kollektive trafik skal udvikles, og at flere bruger den kollektive trafik. Regionsrådet besluttede i marts 2023 at gennemføre en totalrenovering af Østbanen. Med budget 2024 besluttes det, jf. nedenfor, at Lokaltog skal indkøbe 14 nye batteritog til afløsning af de nedslidte IC2-tog.

Uændret serviceniveau i den kollektive trafik

En velfungerende kollektiv trafik er afgørende for at sikre fortsat udvikling og grøn omstilling i Region Sjælland. Busser og tog er en livsnerve for mange borgere.

Den kollektive trafik er dog alvorligt udfordret. Mange passagerer er ikke vendt tilbage til den kollektive trafik efter Covid-pandemien, driftsudgifterne er steget og borgernes tiltro til den kollektive trafik er nedadgående.

Besparelser kan blive nødvendige, men besparelser risikerer at sende den kollektive trafik i en nedadgående spiral med stadig ringere service, tab af endnu flere passagerer og behov for endnu flere besparelser. Aftaleparterne er enige om, at de ønsker den modsatte udvikling, og har derfor aftalt nedenstående.

- Aftaleparterne er enige om, at 2024 er et overgangså, hvor serviceniveauet i den regionale kollektive trafik holdes uændret. De ekstra udgifter i 2024 på 8 mio. finansieres ved at reducere bufferpuljen til kollektiv trafik til 18 mio. kr., og ved genberegning er Regional Udviklings årlige bidrag til fælles administration reduceret med 6 mio. kr. Reduktionen finansieres af råderummet.
- Aftaleparterne anerkender, at Region Sjælland i de kommende år står med væsentlige udfordringer med stigende udgifter til renter og afdrag på lån for renowing af Østbanen og for indkøb af nye batteritog. Aftalepartierne er enige om, at finansiering af de stigende udgifter indgår i forhandlingerne om budgettet for 2025.

Aftalepartierne forventer, at Movia og Lokaltog – i tæt samarbejde med kommuner og region – prioriterer udvikling og udrulning af nye kollektive mobilitetsløsninger, særligt i landområderne.

- Aftaleparterne beder administrationen om at gå i dialog med Movia og Lokaltog for at forsøge at ændre kontrakterne, så trafiksselskaberne fremadrettet i højere grad måles på deres evne til at få flere og mere tilfredse passagerer i den kollektive trafik.

Aftaleparterne bakker desuden aktivt op om et tæt samspil og stærk interessevaretagelse op mod det ekspertudvalg, som regeringen har nedsat i 2023 og 2024 til at efterse den kollektive trafik.

Indkøb af nye batteritog

Lokaltog ønsker at indkøbe 14 nye batteritog til erstatning for 13 nedslidte IC2-tog og 3 lejede dieseltogsæt. Batteritogene ønskes leveret hurtigst muligt. Forventningen er, at togene vil være klar senest fra 2028/2029.

- Aftaleparterne er enige om, at Region Sjælland beder Lokaltog A/S om at gennemføre et udbud af 14 nye batteritog med en option på yderligere 10 batteritogssæt.
- Aftaleparterne er enige om, at Region Sjælland stiller økonomisk garanti for Lokaltogs låneoptag til de 14 nye batteritog.

- Aftaleparterne er enige om, at Region Sjælland beder Lokaltog A/S om at gennemføre udbud af den nødvendige ladeinfrastruktur på Østbanen og Tølløsebanen.
- Aftaleparterne er enige om, at Region Sjælland optager lån til finansiering af den nødvendige ladeinfrastruktur.

Aftaleparterne bakker aktivt op om en fortsat stærk interessevaretagelse i forhold til at få genberegnet regionernes årlige investeringstilskud fra staten, samt at Region Sjælland får en rimelig andel af den statslige pulje til investeringer i ladeinfrastruktur på lokalbanerne.

Fremtidens fødevareregion

Bæredygtige, regionale og økologiske fødevarer rummer et stort potentiale, både i forhold til de mange måltider, der dagligt serveres til patienter og medarbejdere, og i forhold til at sikre udvikling og grøn omstilling i regionens geografi. Ved at sætte egne fødevarerindkøb og egen madproduktion i spil vil Region Sjælland kunne bidrage til at fremme flere lokale fødevarer og mere økologi og samtidig præsentere patienter og medarbejdere for nye, sundere og mere spændende madoplevelser. En bæredygtig fødevareregion vil desuden positivt kunne medvirke til at fremme forebyggelse og sundhedsdagsordenen i Region Sjælland, bl.a. via fondsfinansierede forebyggelsesprojekter, der kombinerer lokale fødevarer, mad og måltider med sundhedsfremme og forebyggelse.

- Aftaleparterne er enige om, at afsætte 3 mio. kr. årligt i 2024-2026 til udvikling af indsats, der kan udvikle og afprøve nye leverandørkontrakter, test af nye råvarer og etablere tilbud om efteruddannelse til køkkenpersonale. Indsatsen skal herefter gennemføres indenfor den almindelige driftsøkonomi.
- Aftaleparterne er enige om, at der i 2025 udarbejdes en delhandlingsplan til klimahandlingsplanen for mere bæredygtig madproduktion i Region Sjælland.
- Aftaleparterne er enige om, at der afsøges muligheder for fondssamarbejde ift. at fremme samarbejder, der kombinerer bæredygtighed, klima, sundhed og forebyggelse.

Omstilling til mere bæredygtig fødevarerproduktion i regionens geografi rummer ligeledes et stort potentiale, både i forhold til at nedbringe CO₂-udledning og i forhold til skabe lokal udvikling, stolthed og nye arbejdspladser.

- Aftaleparterne er enige om, at en central indsats i det nyetablerede Sjællands Klimaforum er at samarbejde med landbrug, industri og kommuner om at fremme en mere bæredygtig fødevarerproduktionen i Region Sjælland.

Grøn omstilling og bæredygtighed

Regionsrådet arbejder for grøn omstilling og CO₂-reduktioner, både på sygehuse og i Region Sjællands geografi. Der er i 2023 vedtaget en 2-årig klimaplan med ambitiøse mål og 25 konkrete initiativer.

Klimasekretariatet sikrer fremdrift i indsatsen, og i samspil med den øvrige organisation reduceres Region Sjællands klimabelastning. Indsatsen har fokus på handlinger med effekt og handlinger, der kan gennemføres som en del af den daglige drift, uden at det medfører behov for nye bevillinger eller flere medarbejdere.

Regionsrådet har tidligere afsat midler til at mindske forbruget af plastik, til investering i nye el-ladepunkter, så der i dag er 176 offentlige og 63 private standere, og senest er der afsat midler til bedre affaldssortering med mål om 60 pct. genanvendelse i 2030.

Region Sjælland har sat ambitiøse mål for reduktion i CO₂-udledingerne for geografien. Der er brug for mere samarbejde og inddragelse, hvis vi skal lykkes med den grønne omstilling. Region Sjælland er en drivende partner i Sjællands Klimaalliance, der sikrer samarbejde og inddragelse af brancher, organisationer og borgere for at sikre CO₂-reduktioner og implementering af de 17 kommunale klimahandlingsplaner.

- Aftalepartierne er enig om at afsætte 4 mio. kr. fra budgettet til regional udvikling i 2024 til aktiviteter og projekter, der bidrager til at øge hastigheden i den grøn omstilling i Region Sjælland.

Rent vand og ren jord

Regionsrådet arbejder for at bekæmpe jordforurening og sikre rent drikkevand til borgerne. Der er en politisk besluttet strategi for Region Sjællands indsats mod jordforurening. Pesticider og PFAS-stoffer udgør en stadig voksende trussel for grundvandet og for antallet af forurenede boliggrunde i Region Sjælland.

Region Sjælland opfordrer regeringen til snarest muligt at fremlægge en nationale indsatsplan mod PFAS-forureninger samt snarest at afklare rammerne for indsatsen mod forureninger af overfladevand.

- Aftalepartierne er enig om at fortsætte bevillingen på 4 mio. kr. i budgettet til regional udvikling i 2024 til indsatsen mod PFAS-forureninger i Region Sjælland, som blev igangsat i 2023.
- Aftalepartierne er enige om at afsætte 2 mio. kr. ekstraordinært af budgettet til regionale udvikling i 2024 til en målrettet indsats mod PFAS-forureningen i oplandet til Tune vandværk.

Anlægsinvesteringer

Anlægsbudget

Med budget 2024 fastlægges anlægsbudgettet for 2024-2033. Anlægsbudgettet indeholder investeringer på områderne byggeri, apparatur og digitalisering.

Anlægsbudgettet for 2024 og 2025 er prioriteret op til det i økonomiaftalen aftalte anlægsloft på henholdsvis 520 og 580 mio. kr. Herefter er der budgetteret med et anlægsloft på 450 mio. kr. Der vil derfor også fremadrettet være behov for skarpe prioriteringer af kommende anlægsinvesteringer.

- Aftaleparterne er enige om, at der ift. de budgetterede anlægsinvesteringer i budgetforslaget foretages nedenstående ændrede prioriteringer i anlægsbudgettet. Hertil kommer allerede prioriterede anlægsinvesteringer i bl.a. modernisering af Nykøbing F. Sygehus og transformationsprojekt på Næstved sygehus.

Apparatur

- Apparaturpuljen forhøjes med 48 mio. kr. i 2025 og 7 mio. kr. i 2026 og 2027. Herefter varigt med 18 mio. kr. årligt.
- Apparaturpuljen omlægges delvist i 2024 og 2025 til finansiering ved leasingkøb over sundhedsrammen, henholdsvis 37 mio. kr. i 2024 og 22 mio. kr. i 2025.

Digitalisering

- Omlægning af diverse indkøb af IT udstyr fra Basal infrastruktur på anlægsrammen til sundhedsrammen med 20 mio. kr. i 2024 stigende med 10 mio. kr. årligt fra 2025 frem til fuld indfasning på i alt 57,1 mio. kr. i 2028. Sundhedsbudgettet holdes neutralt for flytningen af de første 30 mio. kr. i 2024 og 2025. Herefter vil den resterende del af flytningen for i alt 27,1 mio. kr. skulle findes i kommende budgetaftaler.
- Delvis udskydelse af Radiologiprogrammet samt Laboratorie- og patologiprogrammet med samlet 38 mio. kr. fra 2024 til 2025-2026.

Bygninger

- Fastholdelse af modernisering af Holbæk Sygehus med start i 2026 og med en forventet færdiggørelse i 2032.
 - Mindre udskydelser i renoveringerne på henholdsvis Næstved Sygehus og Roskilde Sygehus, jf. tidligere beslutning om at igangsætte byggeriet på Nykøbing F. Sygehus.
 - Anlægsbevillingen på 38,6 mio. kr. til mobile skabe på Universitetshospitalet i Køge nedskrives med 14,6 mio. kr. De resterende 24 mio. kr. finansieres ved leasingaftaler på sundhedsrammen fra 2026 og frem.
- Aftaleparterne er enige om at afsætte 5 mio. kr. i 2025 og herefter 11 mio. kr. årligt til finansiering af leasingaftaler frem til og med 2033.

Øvrige initiativer

Oversigt over konkurrenceudsættelse

Region Sjælland konkurrenceudsætter og benytter i dag private leverandører til en lang række ydelser inden for alle regionens opgaveområder. Det er som led i den økonomiske udviklingsplan aftalt, at der skal afsøges muligheder for yderligere konkurrenceudsættelse af afgrænsede

servicefunktioner der vil kunne give værdi for Region Sjælland. Som grundlag for dialog om yderligere brug af offentligt- privat samarbejde er der behov for at afdække hvilke områder, der er konkurrenceudsat, samt områder, der potentielt vil kunne konkurrenceudsættes.

- Aftaleparterne er enige om, at der skal udarbejdes en oversigt over allerede konkurrenceudsatte områder og mulige nye initiativer til konkurrenceudsættelse.

Re-periodisering af transformationsudgifter

Region Sjælland bygger nyt universitetshospital i Køge, der forventes at stå klart i 2027. I foråret 2023 blev den første sengebygning taget i brug. Der foretages hvert år i forbindelse med budgetlægningen en revurdering af transformationsudgifterne, der er forbundet med ibrugtagningen af det nye byggeri, og af bygningsdriftsudgifterne. Genberegningen er i 2024 påvirket af, at der er vedtaget en ny tidsplan for indflytning i byggeriet, som ændrer periodiseringen af udgifterne og dermed budgettet.

- Aftaleparterne konstaterer, at der i 2024 vil være et øget behov for finansiering af transformationsudgifterne på 14 mio. kr. som følge af ændret periodisering.

Den ændrede periodisering betyder mindreudgifter på 106 mio. kr. i 2025 samt merudgifter på 32 mio. kr. i 2026 og 95 mio. kr. i 2027 ift. den oprindelige plan.

Særligt udvalgte områder

Der er i forbindelse med udarbejdelsen af budgetforslaget for 2024 foretaget en revurdering af skøn for de særligt udvalgte områder, der er kendetegnet ved, at regionen har begrænsede muligheder for at styre udgifterne. Konsekvenserne af revurderingen er ikke indarbejdet i budgetforslaget.

- Aftaleparterne er enige om at prioritere 83 mio. kr. i 2024, 90 mio. kr. i 2025, 78 mio. kr. i 2026 og 85 mio. kr. i 2027 til finansiering af særligt udvalgte områder.

BILAG 1: Oversigt over nye bevillinger i budgetaftale 2024 (side 1)

- **Øget budgetsikkerhed**
 - 34 mio.kr. varigt (forventeligt) til rammeforhøjelse til sygehusene (inkl. Psykiatrien) til stigende udgifter.
 - Reserve på 20 mio. kr. i 2024 til evt. merudgifter til sygesikringsmedicin.
- **Bæredygtige akutsygehuse og specialer/målsætninger i akutpakke**
 - 50 mio. kr. i 2024 til fusion mellem Sjællands Universitetshospital og Nykøbing F. Sygehus og 20 mio. kr. til fordeling mellem Næstved-Slagelse-Ringsted Sygehuse og Holbæk Sygehus.
 - 3,0 mio. kr. i 2024 og 2025 til fuld implementering af Bæredygtige akutsygehuse og specialer.
- **Fremtiden attraktive arbejdsplads/målsætninger i akutpakke**
 - 25 mio. kr. i 2024 til ansættelse af flere læger og mere plejepersonale
 - 2 mio. kr. i 2024 til strategisk rekrutteringsindsats.
 - 1 mio. kr. årligt til en udvidet sprogindsats målrettet udenlandsk sundhedspersonale
 - 5 mio. kr. i 2024 til udbredelse af forsøg med flere i aften- og nattevagt
- **Et godt og trygt arbejdsmiljø**
 - 10 mio. kr. i 2024 til en arbejdsmiljøpulje
 - 1 mio. kr. i 2024 og 2025 til en styrket indsats for at reducere sygefravær
 - 5 mio. kr. i 2024 og 2025 og 1 mio. kr. varigt fra 2026 til styrket sikkerhed på Socialområdet
 - 2 mio. kr. årligt til styrkelse af sikkerhedsforanstaltninger i Psykiatrien
 - 3 mio. kr. årligt til uddannelsesstilbud til medarbejdere på Socialområdet.
- **Inddragelse**
 - 0,5 mio. kr. årligt til indførelse af ordning med borgerforslag i Region Sjælland
- **Kræftbehandling af høj kvalitet**
 - 17 mio. kr. årligt til robustgørelse af mammaradiologi
 - 11,6 mio. kr. i 2024 stigende til 22,0 mio. kr. i 2027 til bedre overholdelse af kræftpakkeforløb (patologi)
 - 5 mio. kr. årligt i 2024-2026 til Center for Surgical Science (personlig medicin)
 - 3,2 mio. kr. i 2024 og 2025 til deltagelse i pilotprojekt om screening for lungekræft
 - Ca. 8 mio. kr. i 2024 til borgere med senfølger efter kræft og palliativt behov.

[Fortsættes]

BILAG 1: Oversigt over nye bevillinger i budgetaftale 2024 (side 2)

• Øvrige indsatser på sundhedsområdet

- 24,5 mio. kr. årligt fra 2024 til styrkelse af radiologien.
- 0,5 mio. kr. i 2024-2025 til initiativ, der skal reducere overdiagnostik og overbehandling
- 9,0 mio. kr. i 2024 faldende til 5,6 mio. kr. varigt fra 2028 til implementering af fødeplan
- 1,0 mio. kr. i 2024-2026 til styrkelse af fødemiljø på Nykøbing F. Sygehus
- 13 mio. kr. årligt fra 2024 til sensorbaserede glukosemålere.
- 5,0 mio. kr. årligt til ekstra kapacitet til neurorehabilitering
- 3,2 mio. kr. årligt i 2024-2027 til ekstraordinær indsats for at nedbringe ventetider på demensudredning
- 3,0 mio. kr. årligt til styrket palliativ indsats
- 2,6 mio. kr. årligt og 1,9 mio. kr. til apparatur i 2024 til øget kapacitet til AMD behandling
- 1,4 mio. kr. i 2024 til høreområdet til nedbringelse af ventetider
- 4,4 mio. kr. til kandidatuddannelse i klinisk psykologi
- 1,0 mio. kr. årligt til Videns- og forskningscentret for multisygdom til kliniknære kurser til KBU-læger.
- 10 mio. kr. årligt til udvidelse af speciallægehjælp
- 10,6 mio. kr. i 2024-2026 og 10,2 mio. kr. varigt fra 2027 til Ambulance Sjælland
- 2,1 mio. kr. årligt i 2024-2027 til fortsat medlemskab af Trial Nation.
- 2 mio. kr. i 2024 til fortsat samarbejde med FIERS.
- 0,1 mio. kr. i 2024-2025 til videreførelse af regionernes kvalitetsorganisation
- 2,2 mio. kr. i 2024 til opfølgning på handleplan for karkirurgi
- 1,0 mio. kr. årligt til projekt sårbeskæring
- 0,5 mio. kr. til styrkelse af indsats ift. superviseret gangtræning.
- 3,5 mio. kr. i 2024 og 2,5 mio. kr. årligt fra 2025 til forebyggende indsatser på lænde- og rygområdet
- 0,5 mio. kr. årligt til driften af Nationalt Center for Overvægt
- 3 mio. kr. årligt i 2024-2026 til Fremtidens fødevareregion

• Regional udvikling

- 6 mio. kr. til finansiering af merudgifter til kollektiv trafik
- 4 mio. kr. til grøn omstilling
- 6 mio. kr. i alt til indsatser mod PFAS-forureninger

BILAG 2: Den økonomiske udviklingsplan 2023-2026

(Mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Digitale og arbejdskraftbesparende løsninger	5	15	25	30
Organisatoriske omlægninger	5	8	10	10
Forebyggelse af indlæggelser (primærsektor)	0	5	10	15
Undgå overbehandling (sygehuse)	0	10	25	35
Administration, kørsel og bygninger	5	5	10	15
Rammebesparelse	25	50	75	100
Tilpasningsbehov i alt	40	93	155	205

Digitale og arbejdskraftbesparende løsninger

Brug af flere digitale og automatiserede løsninger som fx ny robotteknologi og selvbetjeningsløsninger, der kan aflaste medarbejderne og sikre, at de rette kompetencer anvendes til de rette opgaver ved fx at løse ensidigt gentagede opgaver.

Organisatoriske omlægninger

Organisatoriske omlægninger, optimering og professionalisering af arbejdsgange samt udnyttelse af læringspotentialer inden for klage- og erstatningsområdet og patienterstatning, lægemiddelforsyning og rekrutteringsprocesser, der sikrer bedre og mere effektiv udnyttelse af kompetencer og ressourcer.

Forebyggelse af indlæggelser (primærsektoren)

Indsætser, der kan sikre, at borgerne tilbydes den rette og nødvendige behandling så tæt på borgeren som muligt i almen praksis, på plejecentre og via lægevagten, så forværring af sygdom og indlæggelser kan undgås.

Undgå overbehandling (sygehuse)

Indsætser, der kan sikre, at borgerne tilbydes den rette specialiserede behandling på sygehusene, så unødigt behandling og overbehandling kan undgås.

Administration, kørsler og bygninger

Gennemgang af dobbeltfunktioner, genbesøg af organiseringen i de tværgående centre samt optimering, forenkling og sanering af visse opgaver. Der forudsættes besparelser på kørsel som konsekvens af et forventet lavere transportbehov i forbindelse med udvikling af flere nære og digitale sundhedstilbud samt på drift af bygninger.

Rammebesparelse

Rammebesparelse på 0,25% årligt på alle områder undtaget de "særligt udvalgte områder".

BILAG 3: Udmøntning af administrative besparelser

Sundhedsrammen

Initiativ	Besparelse	
	2024	2025
Afskaffelse af intern mødeforplejning samt mindre dyrt sortiment	5,0	5,0
Reduceret indbetaling til tjenestemandspensioner	5,0	5,0
Besparelse på ledelse ved sammenlægning SUH og NYF	2,0	2,0
Reduktion fællesregionale medlemskaber mv. (Danske Regioner)	5,0	5,0
Udmeldelse af Danish Life Science Cluster	0,1	0,1
Reduceret centralt ledelsestilsyn	1,0	1,5
Reduktion af Regionsrådets budget	0,6	0,6
Forlængelse af udskiftningstakt (levetid) på PC'ere m.v.	2,0	2,0
Ny prispolitik på mobiltelefoner og retningslinjer for udskiftning	1,0	1,0
Stop for tryksager i regionen, herunder internt trykkeri	1,0	2,0
Hjemtag af juridiske ydelser	0,5	0,5
Afskaffelse af Drifts- og Udviklingsaftale konceptet	0,4	0,5
Reduceret forbrug af eksterne konsulenter	3,0	3,0
Besparelser på abonnemeter m.v.	1,0	1,0
Reduktion af udgifter til rejser	2,0	2,0
I alt	29,6	31,2
Rest til udmøntning som rammebesparelse	13,0	11,4
Samlet besparelse	42,6	42,6

Regional udvikling

Initiativ	Besparelse	
	2024	2025
Besparelser som konsekvenser af besparelser på sundhedsramme	0,6	0,6
Besparelser på administrationsbidrag til Movia	0,5	0,5
Udmeldelse af Medicon Valley Alliance	0,1	0,1
Reduktion af eksterne konsulenter og analyser	1,0	1,0
Reduktion af personaleudgifter	1,5	1,5
Øvrige reduktioner	0,9	0,9
Samlet besparelse i alt	4,6	4,6